

BETÆNKNING**Afgivet af Lovudvalget****vedrørende****Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig udkast til Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland, kriminallov for Grønland, lov for Grønland om pant og lov om ægteskabets retsvirkninger som sat i kraft for Grønland (Gennemførelse af dele af flerårsaftale for domstolene 2024-27)**

FremSAT af Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, næstformand

Medlem af Inatsisartut Adam Kristensen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Juliane Enoksen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 1. oktober 2024 under EM2024 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Lovforslaget er udarbejdet med henblik på at gennemføre de lovændringer, som er nødvendige for at implementere en del af initiativerne vedrørende Grønland fra aftalen om domstolenes økonomi.

Med lovforslaget lægges der for det første op til at opnormere Grønlands Landsret, sådan at antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret forhøjes fra én landsdommer til to landsdommere. Det foreslås i den forbindelse, at den administrerende landsdommer skal varetage de funktioner i retsplejen, der i dag henhører under landsdommeren, og som ikke angår afgørelsen af en konkret retssag.

For det andet lægges der op til at indføre en mulighed for at tilkalde en pensioneret dommer til at virke som dommer ved et embede i en nærmere angivet periode, som det gælder i Danmark. For det tredje lægges der op til, at justitsministeren kan udpege en bistandsvæргеkoordinator til at varetage opgaver relateret til uddannelse, rådgivning og antagelse af bistandsværger i

Grønland. Den foreslåede bestemmelse skal i den forbindelse sikre den fornødne hjemmel til, at justitsministeren kan tillægge kompetencen til at antage bistsværgere til bistsvæргеkoordinatoren, samt indføre en samlet bemyndigelse til etablering af en ordning med en bistsvæргеkoordinator m.v.

For det fjerde lægges der op til lovændringer, der er nødvendige for at digitalisere den nuværende registreringsvirksomhed (tinglysning) i Grønland. Der foreslås som udgangspunkt ikke ændringer i, hvilke rettigheder der kan registreres, eller i retsvirkningerne af registrering eller manglende registrering.

Forslaget om digitalisering af tinglysningen indebærer, at registreringsvirksomhed (tinglysning) fortsat skal varetages af Retten i Grønland, men således at registreringen understøttes digitalt af Tinglysningsretten, og således at den administrerende dommer ved Retten i Grønland kan bemyndige medarbejdere ved Tinglysningsretten til at behandle registreringssager, hvis der ikke skal træffes afgørelse i tvistigheder.

Der lægges op til, at de nærmere regler om fremgangsmåden ved digital tinglysning i Grønland skal fastsættes af justitsministeren ved bekendtgørelse.

Endelig skabes der med lovforslaget hjemmel til, at der fremover kan anvendes digital kommunikation i civile sager, når de tekniske muligheder herfor er tilvejebragt ved domstolene i Grønland. Det bemærkes, at retsplejeloven allerede indeholder den fornødne hjemmel til at anvende digital kommunikation i kriminalsager, når de tekniske muligheder herfor er tilvejebragt.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. marts 2025. Justitsministeren kan dog fastsætte tidspunktet for ikrafttrædelsen af lovens § 1, nr. 5, § 3 og § 4 (digital tinglysning).

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Det blev fremhævet, at man i forbindelse med indførelsen af digital tinglysning skal sikre, at det også bliver muligt at benytte sig af det grønlandske sprog ved anvendelse af tinglysningssystemet.

Endvidere blev det påpeget, at den grønlandske udgave af lovforslaget lider af sproglige mangler, som bør korrigeres i den endelige udgave.

Der blev også spurgt, om de foreslåede opnormeringer inden for domstolene vil ophøre efter 2027.

Hertil oplyste Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling,

at det er et krav fra Naalakkersuisut, at det nye digitale tinglysningssystem skal kunne anvendes på grønlandsk, at lovforslagets sproglige mangler vil blive korrigeret, og at opnormeringerne inden for domstolene ikke vil ophøre efter 2027, men være permanente.

Høringssvar

Justitsministeriet har stået for høringsprocessen, hvor relevante grønlandske myndigheder og organisationer mv. har været inddraget. Forslaget har været i høring i perioden fra den 2. juli 2024 til den 30. juli 2024 samt været offentliggjort på den danske høringsportal. Herudover er forslaget blevet sendt til Folketingets Grønlandsudvalg og Folketingets Retsudvalg til orientering.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget kan fuldt ud tilslutte sig beslutningsforslaget, da det efter omstændighederne må anses for påkrævet at tilføre retsvæsenet yderligere ressourcer. I den forbindelse støtter udvalget navnlig, at Grønlands Landsret bliver opnormeret med en administrerende landsdommer, at der lægges op til udpegning af en bistandsværgekoordinator, og at der skabes hjemmel til udvidet brug af digitale løsninger.

Vedr. det nye digitale tinglysningssystem er det afgørende for udvalget, at systemet skal kunne anvendes på grønlandsk. Udvalget lægger i den forbindelse vægt på, at den grønlandske version skal udvikles, uden at implementeringen af systemet dermed udsættes.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering således.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget gennemfører initiativer i flerårsaftale for domstolene, hvor der vurderes at være implementeringsomkostninger på 10 mio. kr. i perioden fra 2024-2027, som kan henføres til digitalisering af tinglysningen, opnormering ved Grønlands Landsret og etablering af en bistandsværgekoordinator.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Som følge af indførelse af digital tinglysning vil der være administrative lettelser i form af kortere sagsbehandlingstid.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Som følge af indførelse af digital tinglysning vil der være administrative lettelser i form af kortere sagsbehandlingstid. Herudover bør det medføre kortere sagsbehandlingstid ved Grønlands Landsret, at der sker en opnormering.

Indførelse af en bistandsværgeskoordinator i Grønland vil give bedre mulighed for at få den rette bistand for de borgere, der bliver idømt en dom til psykiatrisk behandling eller anbringelse i forvaring.

Ligebehandlingsmæssige konsekvenser

Ingen.

Udvalgets indstillinger

- *Et enigt udvalg indstiller på denne baggrund beslutningsforslaget til vedtagelse.*

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Anders Olsen
Formand

Aqqalu C. Jerimiassen
Næstformand

Adam Kristensen

Juliane Enoksen

Kuno Fencker